

[Niels Westerby.]

ficeret arbejdskraft i dag i Europa, men det må kunne forsøges, man må kunne forsøge f. eks. i et land som Irland. Man kunne måske løfte opgaven ved et initiativ i fællesskab fra regeringens og visse erhvervsorganisationers side. Men det må naturligvis være klart, at de vilkår, som fremmed arbejdskraft skal virke under i Danmark, må være de samme vilkår, som er danske arbejdere beskåret. Lønninger og arbejdsvilkår må være de samme, således at der kan herske nogenlunde orden på vort arbejdsmarked.

Jeg vil også pege på, at det danske arbejdsmarked ikke er så smidigt, som det er ønskeligt, til at give den rigtige udnyttelse af vores arbejdskraft. Jeg tror, det vil være rigtigt, om vi i det høje ting tog det spørgsmål op virkelig at gennemføre en effektiv lovgivning, der kan medvirke til omskoling og oplæring af arbejdskraft og også til at give underhold og støtte i de perioder, hvor omskoling og oplæring finder sted. Det kan jo dog ikke nægtes, at der i den tilpasning, som er nødvendig i det danske samfund på mange områder, kan blive et mindre behov for arbejdskraft inden for visse erhverv, mens der kan blive mangel på arbejdskraft inden for andre.

Det burde f. eks. være således i disse år, hvor titusinder af mennesker forlader dansk landbrug, fordi de er tvunget til at gøre det, fordi der ikke er de ønskelige fremtidsudsigter i dette erhverv, at man hjælper med til at give dem, f. eks. hvis de ønsker at gå ind i bygge- og anlægsgangene, en oplæring, en omskoling, en støtteordning under uddannelsen, således at vi kan afhjælpe arbejdskraftmangelen på de områder, hvor den især hersker. Jeg tror, at det er et område, vi må gøre en meget stor indsats på, og som der vil kunne være et vist perspektiv i.

Det er jo egentlig en skam at stå her på folketingets talerstol 20 år efter besættelsens ophør og måtte konstatere, at der er boligmangel i Danmark, og det er jo alle de ærede ordførere enig i at det er. Men spørgsmålet er jo, om ikke vi kunne gøre noget ved det i stedet for at blive ved at tale om det. Jeg vil da gerne pege på, at der er et par ganske bestemte forhold, som er nødvendige forudsætninger for, at

der kan ske noget på boligområdet. Hvad kan det nytte, at man i øjeblikket bygger en forholdsvis stor boligmasse og flere boliger, end man har været vant til i en årrække, men at huslejen i disse nye boliger, hvad enten det er privat byggeri eller socialt byggeri, bliver så høj, at mennesker med en almindelig indtægt ikke har råd til at bo i dem? Der er naturligvis mange årsager her til; grundprisstigninger, måske manglende arbejds effektivitet, og mange andre ting kan der peges på, men den store post, det, der batter, når spørgsmålet om huslejens højde er et brændende spørgsmål, det er det høje renteniveau. Det høje tings ærede medlemmer ved jo, at for hver procent, renten stiger, stiger huslejen i nybyggeriet ca. 10-12 pct. Det høje tings medlemmer ved jo, at hvis vi havde et renteniveau på ca. 5 pct. — og det er jo ikke så forfærdelig mange år siden, vi havde det — i stedet for et renteniveau på ca. 10 pct., som vi har nu, ville det betyde, at huslejen i nybyggeriet ville være henved det halve af, hvad den er i dag. Dette er det vigtigt at holde sig for øje.

Det er vist også vigtigt at holde sig for øje, at det bedste middel til at nedbringe byggeomkostningerne vil være en gennemførelse af industrialisering i byggeriet. Men denne industrialisering i byggeriet kommer ikke, så længe der stadig væk er fare for, at man vil regulere byggeriet over byggerestriktioner. Vi må jo erkende, at byggeriet har været en kasterbold for den økonomiske politik. Byggeriet har været ramt af byggerestriktioner; man har ikke turde lade det private forbrug holde for, og derfor har man igennem byggerestriktioner reguleret det private byggeri. Der er ingen, der tør foretage de fornødne investeringer i fabrikker, der kan fremstille industrialiseret byggeri, hvis der stadig væk er fare for, at man hvert øjeblik kan få byggerestriktioner eller regulering af byggevirksomhed.

Jeg tror, det vigtigste middel, det høje ting kunne skabe til at løse boligproblemet, ville være at give sikkerhed for, at der blev ført en så fast økonomisk politik, at staten kunne fraskrive sig retten til at regulere byggevirksomheden ved byggerestriktioner, og således at de byggende og den øvrige befolkning kunne være sikret imod ustandselige rentestigninger og kurs-